

OBRUSZYĆ SIĘ (21) *vb pf*

się (11), sie (10).

o jasne.

inf obruszyć się (2). ◇ *fut 1 sg* obruszę się (1). ◇ *2 sg* obruszysz się (1). ◇ *3 pl* obruszą się (1). ◇ *praet 2 sg m* -eś się obruszył (2). ◇ *3 sg m* obruszył się (9). *n* obruszyło się (2). ◇ *plusq 3 sg m* był się obruszył (1). ◇ *f* była się obruszyła (1). ◇ *part praet act* obruszywszy się (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.

1. *Wystąpić przeciw powodowany gniewem; esse in ira PolAnt (18)* : Oko/ nie widzi czymby się cieńczyło/ W vcho nie wpada/ coby sercu miło/ Smył nie tak śmiały/ by lepiej potufzył/ Bog się obrużył. *GrabowSet Nv, G4v.*

obruszyć się przeciw(ko) komu (6): *LubPs O5*; pomnię iż sie była panna/ kthoreiem służył/ przeciwko mnie obrużyła *GórnDworz C5v*; *BudBib 2.Par 16/10*; *Teraześ fye obrużył/ panie/ przeciw iemu/ Iawną niełalkę słudze okazuiesz swemu. KochPs 134; Phil K2. Cf Frazę.*

obruszyć się na kogo (5): *LubPs E, R3 marg, V3v; BielKron 428*; Ieden sład iego nie podły/ iednym słowem nieuczciwym wkraść się weń chciał: tak się obrużył nań święty młodzieniec/ iż go pięścią w łzy przy inych ludziach zacnych vderzył *SkarŻyw 459.*

obruszyć się o co (3): *BielKron 428*; Y rozgniewał się Afa na widzącego/ y dał go do więzienia/ bo się był przeciw niemu obrużył o tę rzecz [*Quia fuit in ira cum eo propter hoc*] *BudBib 2.Par 16/10*; *WysKaz 42.*

obruszyć się czym [= z jakiego powodu] (4): *SkarŻyw 336, 509*; A iż Bog świętobliwy/ grzechem się obrużył/ Nie málz w świecie żalości/ ktorym nie łkoltował *GrabowSet B*; Z tychem rzeczy te Wierze tak po proftu piłał. Ktore rozładź iako chcełz tym się nie obrużę *CzahTr A4v.*

Zwrot: »obruszyć się w gniewie, gniewem« [*szyk zmienny*] (2:1): *Fundamenty gor zadržáły z wyelkim poruśfeniem/ Bo sie na nye Pan obrużył gnyewem swey frogości LubPs E*; *BOże náłz [...]*W gniewie swoim przeciwko nam frodześ sie obrużył *LubPs O5, R3 marg.*

Przen (1) :

Fraza: »serce [czyje] obruszyło się [przeciw komu]« = *ktoś zmienił się, odwrócił się od kogoś (1)*: *Potym powiedziano Krolowi Egipckiemu/ iż lud Izraelski vciekał/ Tedy serce Faraonowe y sług iego/ obrużyło sie przeciw ludowi onemu [Et vertit se cor Parhoh et servorum eius ad populum] BibRadz Ex 14/5.*

2. *Zaatakować, rzucić się [na kogo] (2)* : obrużył się Kain na Abelá [*surrexit Cain contra Hebel*] brata swego/ y zabił go. *BibRadz Gen 4/8.*

Przen (1) : Iż przed czásem niż wzroftá márníe zginąć mułá [*grzesznicy*] Gdy frogye nawalności na nye fye obruflá. *LubPs O3v.*

3. *Wzruszyć się, okazać litość, współczucie [dla kogo] (1)* : Bo tak mowi Iehowá/ nie wnidziełz do domu smętku/ ani poydziełz oplákawác/ ani się obrużyłz dla nich [*condoleas eis*]/ bo odiałem pokoy moy od ludu tego *BudBib Ier 16/5.*

Synonimy: 1. *obrazić się, oburzyć się, rozgniewać się*; 2. *porwać się, zerwać się*; 3. *żałować.*

Formacje współrdzenne cf RUSZAĆ.

Cf **OBRUSZENIE**

AS